

Jaarverslag 2025 Stichting Vleermuiswerkgroep Groningen

Samenstelling van het bestuur van de stichting VWG:

Voorzitter: Rients Bijlsma

Secretaris: Klarissa Nienhuys

Penningmeester: Erwin den Hartog

Leden: Koen Breed, Thorhold Souilljee, Helena Lijnema

Email contactadres knienhuys@ziggo.nl

Interne zaken

In 2025 droegen ca. 40 vrijwilligers bij aan de activiteiten van de VWG. De intensiteit van de bijdragen varieert. Er zijn vrijwilligers die bijna dagelijks bezig zijn. Anderen spelen incidenteel een doorslaggevende rol bij de provinciale meervleermuis tellingen medio mei en juni. Hierbij posten wij met heel veel mensen tegelijk bij alle mogelijke verblijfplaatsen van de kolonies en worden alle uitvliegers geteld.

Activiteiten in 2025

Voor de wintertellingen werden 40 objecten bezocht; in 18 daarvan waren geen vleermuizen te vinden. In de ringoven te Wirdum werden 51 vleermuizen gevonden, waarvan 33 baardvleermuizen. De aantallen waren wat lager dan in 2024 (60/40) maar nog steeds onverminderd hoog dankzij de eerdere renovatie van dit winterverblijf. In de Rabenhauptbunker te Groningen werd weer een recordaantal franjestaarten (97) gespot. Ook in de Aa kerk werden weer net iets meer gewone dwergvleermuizen (325) aangetroffen. Al deze objecten zijn in recente jaren aanzienlijke verbeterd voor de vleermuizen.

Er zijn weer vier NEM VTT routes gereden, waarbij een recorder de vleermuisgeluiden vastlegt. Hiermee wordt geprobeerd trends in het voorkomen van vleermuizen vast te leggen. Drie van deze routes vertegenwoordigen de nul-situatie voor het versterkingsgebied, waar heel veel huizen versterkt dan wel gesloopt en herbouwd worden, met compensatie voor vleermuizen en vogels

Er zijn bij vier particulieren uitvliegtellingen gedaan. Er zijn twee grote gebouwen bezocht om uit te vinden waarom daar overwinterende gewone dwergvleermuizen binnenkwamen en dreigden een zekere dood te vinden omdat ze niet meer konden ontsnappen.

Er zijn door een beperkt aantal vrijwilligers heel veel verkenningen uitgevoerd om meervleermuizen en laatvliegers te spotten in een wijk in Appingedam waar huizen "natuurvrij" gemaakt zouden worden voorafgaand aan sloopt, en daarna om dwergvleermuizen die verstrikt raakten in netten over daken van te slopen huizen in Appingedam te redden.

Er zijn 16 lezingen en excursies verzorgd, verspreid over de hele provincie.

Sociale media

Op de facebook pagina zijn 43 berichten geplaatst verdeeld over het gehele jaar.

Het aantal volgers op Facebook was in 2025 iets gedaald naar 822 volgers, ontstaan door het iets minder nieuwe volgers in vergelijking tot afhakers.

Op Instagram werden 40 berichten geplaatst; het aantal volgers is gestegen naar 170.

De app groep had een stabiel aantal van 36 leden per eind 2025.

Voorlichting en advies

De groep van zes vrijwilligers heeft dit jaar op vier markten een kraam gerealiseerd, twee daarvan samen met de KNNV. Er zijn meer artikelen in de verkoop. De belangrijkste functie is voorlichting geven.

De Vleermuiswerkgroep heeft in 2025 87 berichten afgehandeld, waarvan 76 verzoeken om informatie. De laatste jaren leek het aantal verzoeken informatie af te nemen, met 58 2024 als laagste aantal. Het aantal vragen over vleermuizen die overlast en angst oproepen te verwijderen of te weren is sterk afgenomen, vragen over hoe het beste te handelen bij renovatie en isolatie nemen toe.

Procedures en overleg.

Wij vermelden slechts de stand van zaken van de meest tijdrovende procedures. Dit betreft allemaal zaken die in de stad Groningen spelen

Herstel habitat watervleermuizen rond Sterrebos.

De gemeente Groningen heeft in strijd met de ontheffing (2009-2015) de vliegrouete watervleermuizen met een kolonieboom in het Sterrebos vernietigd. Vanaf 2016 is er geen watervleermuis meer in het gebied te vinden. In 2022 besloot de Provincie eindelijk handhavend op te treden bij Station Europapark (te veel licht en onvoldoende aanplant). De gemeente bleef dwarsliggen en ging in beroep bij de Raad van State. Het wachten is op de hoorzitting. Intussen heeft de gemeente wel iets verbeterd maar niet helemaal genoeg volgens de provincie en helemaal niet genoeg volgens de werkgroep.

Ook een vliegrouete van het Sterrebos langs een straat in de richting van het station is zwaar aangetast door bomkap etc. vanwege de woningbouw aan beide kanten van de straat. Ook daar treuzelde de gemeente langdurig om de vliegrouete (minder verlichting, meer aanplant) te herstellen. Nadat de provincie in 2024 aanzienlijke boetes in het vooruitzicht stelde wilde de gemeente wel overleggen, maar ging zitten wachten op een lijst van de provincie over nog uit te voeren werkzaamheden. In 2025 zijn alle herstelwerkzaamheden goed en zelfs beter dan de VWG hoopte uitgevoerd.

Herstel habitat watervleermuizen nabij Helperzoomvijver

Na ruim twee jaar actie van de VWG werd eind 2023 eindelijk de beplanting hersteld tussen een watergang en de grote Helperzoomvijver, een belangrijk foerageergebied voor de watervleermuizen in het Sterrebos. In de lente van 2024 bleek dat een burger de struiken bij de grond had afgezaagd. Na weer aandringen van de VWG werden in 2025 de struiken weer

afgezaagd. De gemeente vroeg de VWG advies over voorlichting en was van plan om weer te gaan planten.

Selwerd Groningen, sloop en nieuwbouw van flats met meervleermuizen.

In de wijk Selwerd in de stad Groningen zijn vijf flats met verblijfplaatsen van meervleermuizen, die samen het hoofdkwartier van de kolonie van ca. 100 dieren vormen. De woningbouwvereniging wil de verouderde flats slopen en nieuwe bouwen. Vanaf 2023 bemoeide de VWG zich intensief met de voorwaarden voor een ontheffing voor het sloop- en nieuwbouwplan. Eind 2024 was er een nieuw voorstel voor een ontheffing dat aan alle kanten rammelde, zodat de VWG weer uitvoering commentaar leverde. De woningbouwvereniging mocht in december 2024 starten met de voorbereidingen om twee gebouwen te kunnen gaan slopen die in oktober 2024 natuurvrij gemaakt zijn.

In 2025 hield de VWG de meervleermuizen- en de compensatielocaties goed in de gaten.

Sterrebos na Aanpak Ring Zuid, ARZ Groningen

De VWG heeft zich in 2024 en 2025 met Boomwachters en XR en Bond Heemschut met bezwaarprocedures ingespannen om de kap van bomen en de aanleg van een breed pad door het bos te voorkomen. In 2025 besloot de gemeente uiteindelijk om de kap te beperken tot 1 boom. Tegels in de paden in de rand van het bos waren niet te voorkomen.

Soortenmanagementplannen

In 2025 nam de provincie een besluit over het SMP van de stad Groningen en vijf woningbouwverenigingen, mede in verband de veranderde gemeentegrenzen. De VWG diende in maart over een paar punten bezwaar in. De betreffende punten zijn in een nieuw besluit aangepast, zodat de VWG in juli het bezwaar besloot in te trekken.

In 2025 ontwikkelde Arcadis voor de provincie Groningen een model-SMP dat voor alle gemeentes in de hele provincie moet worden gebruikt om vleermuizen, mussen en gierzwaluwen te beschermen en hun verblijfplaatsen te redden of te compenseren bij renovatie, isolatie en herstel van gebouwen. In april, mei en juni hebben vrijwilligers van de VWG veel overleg gevoerd met de Provincie Groningen over het voorstel. Ons commentaar heeft tot enige verbetering geleid, maar het is in de ogen van de VWG een uitzonderlijk slecht SMP vergeleken met de rest van het land, omdat het onderzoek zich alleen maar en marginaal richt op het vaststellen van dwergvleermuiskolonies. In juni besloot de provincie de definitieve versie van model-SMP vast te stellen en naar de gemeentes te sturen.

Vanwege het marginale SMP-onderzoek heeft de provincie toegezegd om zelf gericht telemetrisch onderzoek te laten doen om in elk geval voor meervleermuis, laatvlieger en tweekleurigen om te voorkomen dat hun kolonie-verblijfplaatsen worden vernield door “natuurvriendelijk isoleren”. In twee rondes heeft de VWG hierover advies gegeven. Het definitieve stuk hierover was pas eind november 2025 klaar.

De hoop was dat het eerste onderzoek in 2026 van start zou kunnen gaan, maar door planningsfouten kan dat niet. Het is zeer de vraag of er in 2027 al iets van terecht komt.